

Algemeen

In het wetsontwerp gebruik Friese taal is de positie van het Fries als tweede rijkstaal in het bestuurlijk en in het rechtsverkeer nadrukkelijk verbonden met het bestaan van de provincie Fryslân als gebied en bestuurlijk orgaan, hetgeen in overeenstemming is met de bestuursafspraken 2001, waarin gesteld wordt “ Het Rijk respecteert de bestuurlijke eenheid van de provincie Fryslân”

In inleiding van hoofdstuk 4 van de bestuursafspraken 2001 wordt zowel het gebruik van de Friese taal in het bestuurlijk en het rechtsverkeer genoemd als ook het gebruik door de overheidsdiensten en –organen. In dit wetsontwerp is alleen sprake van gebruik in het bestuurlijk en in het rechtverkeer. Wanneer dit betekent dat het gebruik van de Friese taal door overheidsdiensten en –organen niet onder deze wet valt is dit een ernstige tekortkoming. Ook het gebruik van de Friese taal bij overheidsdiensten en –organen moet op gelijke wijze bij wet geregeld worden.

Artikel 2

Hierin wordt gesteld “ De hier bedoelde afspraken “kunnen” ook voor de Friese taal en cultuur relevante beleidsterreinen omvatten die liggen buiten het gebruik van de Friese taal in het bestuurlijk verkeer en in het rechtsverkeer Dit is zeer vrijblijvend gesteld vooral gezien de Memorie van Toelichting waarin staat : “ Het behoud en de verdere ontwikkeling van een levend erfdeel van taal en cultuur is niet mogelijk zonder daarvoor – in samenhang met andere beleidsterreinen – toepasselijke en noodzakelijke voorwaarden te scheppen en te handhaven “ Deze toelichting maakt voldoende duidelijk dat “kunnen “ in de bovengenoemde zin in art 2 vervangen moet worden door “ dienen “. De voor de Friese taal relevante beleidsterreinen zouden in de wet met name genoemd kunnen worden. De bedoelde afspraken dienen de bepalingen te omvatten waartoe Nederland zich heeft verplicht voor het betreffende beleidsterrein. in het Europees Handvest voor regionale talen en minderheidstalen

Artikel 4 lid 2

Ondanks het feit dat in de Memorie van Toelichting wordt gesteld “ Dit betekent evenwel niet dat op basis van dit wetsontwerp een willekeurige burger kan afdwingen dat een hele hoorzitting in het Nederlands dient te geschieden “ blijft, zoals nu in het wetsontwerp gesteld, het feit bestaan dat een burger het gebruik van de Friese taal door bestuursorganen of diens vertegenwoordigers in publieke situaties onmogelijk kan maken door hiertegen bezwaar te maken. Door in de wet onderscheid te maken tussen publieke en persoonlijke situaties zou dit voorkomen kunnen worden.

Artikel 5

Hierin wordt onderscheid gemaakt wat betreft het gebruik van de Friese taal in schriftelijk en mondeling verkeer door niet tot de centrale overheid behorende bestuursorganen tussen bestuursorganen die in de provincie Fryslân gevestigde zijn en dergelijke bestuursorganen die niet in Fryslân gevestigd zijn maar waarvan het werkterrein zich uitstrekt tot de provincie Fryslân. Dit doet mijn inziens geen recht aan de doelstelling van deze wet om de positie van het Fries als rijkstaal in het bestuurlijk en in rechtsverkeer te verankeren en de gelijke rechten van de Nederlandse als de Friese taal binnen de provincie Fryslân te waarborgen Deze opmerking betreft zowel tot de centrale overheid als niet tot de centrale overheid behorende bestuursorganen binnen en buiten Fryslân voorzover de laatste Fryslân als werkgebied hebben Zoals nu gesteld zullen regionale en ev. landelijke samenvoegingen van bestuursorganen en/of diensten van de overheid een bedreiging vormen voor het gebruik van de Friese taal tenzij deze samenvoegde bestuursorganen en diensten in de provincie Fryslân worden

gevestigd. Daarzonder zal samenvoegen zoals nu in art 5.4 gesteld tot een verzwakking van de positie van de Friese taal leiden en dit is in strijd met bovengenoemde doelstelling.

Artikel 6

Artikel 6 lid 1 zou als volgt gesteld moeten worden:” Voor onderdelen of diensten van de centrale overheid waarvan het werkterrein zich uitstrekt tot de provincie Frylân dienen door de betreffende Minister regels te worden opgesteld over het gebruik van de Friese taal in schriftelijken en mondeling verkeer waarbij tevens bepalingen worden opgenomen die leiden tot versterken van de positie van de Friese taal. “ kunnen “ is te vrijblijvend en zal niet voldoende leiden tot de doelstelling van deze wet om de positie van het Fries als tweede taal te versterken.

Artikel 11

De mogelijkheid de Friese taal te gebruiken wordt in dit artikel beperkt tot terechtzittingen in de provincie Fryslân. Dit betekent dat bij verplaatsing van rechtbanken van uit Fryslân naar elders ook de terechtzittingen elders zullen plaats vinden, en dus iemand die van ambtswege het woord voert dan wel verplicht is zich aan een verhoor te onderwerpen of bevoegd is het woorde te voeren niet meer bevoegd is zich van de Friese taal te bedienen. Dit zou een verzwakking van de positie van het Fries zijn en dus strijdig met het doel van deze wet en eveneens met het Handvest voor regionale talen of talen van minderheden. Zie ook art 7lid1b

Artikel 21.2 en 22.5

Aangezien de Raad de taak heeft zowel de Minister van Binnenlandse Zaken als Gedeputeerde Staten van de provincie Fryslân te adviseren lijkt het mij juist dat de benoeming, schorsing en het ontslag van de leden van de Raad gebeurt na overleg met Gedeputeerde Staten.

Artikel 35

Om recht te doen aan de positie van de Friese taal als tweede rijkstaal is het wenselijk het Volgende in de AWB op te nemen:” Het gebruik van de Friese taal in het bestuurlijk verkeer wordt geregeld door de Wet op het gebruik van de Friese taal.”